

ඥාන විභාගයෙහිලා අමරාවික්ඛේපවාදීන්ගේ පංචකෝටික තර්ක ක්‍රමයෙහි ඇති

විශේෂතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ආර්. පී. දිල්ශාන් මනෝජ් රාජපක්ෂ

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයල කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

dilshanmanojrajapaksha@gmail.com

මනුෂ්‍යයාට වාස්තවික, විෂය මූලික සර්ව සම්පූර්ණ ඥානයක් ලබාගත නොහැකි යැයි අදහස් පළ කරන වාදය සංශයවාදය යි. තවත් ආකාරයකින් දක්වන්නේ නම්, මානසික ශාන්තභාවය අපේක්ෂාවෙන් පිළිගත නොහැකි තීන්දු තීරණ නොහොත් විනිශ්චයන් අත්හිටුවීම සංශයවාදය යි. සංශයවාදය යන්න සඳහා සංදේහවාදය යන්න ප්‍රධානතම පර්යායක් වන අතර පාලි සාහිත්‍යයට අනුව භාරතීයයන් මේ සඳහා ව්‍යවහාර කර ඇත්තේ අමරාවික්ඛේපවාදය යන පදය යි. අමරාවික්ඛේපවාදය පිළිබඳ කරුණු අන්තර්ගත මූලික ම පාලි මූලාශ්‍රය වනුයේ දීඝනිකායේ එන සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය හා බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය මෙන් ම එම සූත්‍රවල අටුවා ය. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික තේමාව අයත් වනුයේ දර්ශන විෂයට අයත් ප්‍රධාන උප විෂයක් වන ඥාන විභාගය නම් අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය හා ඒ යටතේ ගැනෙන වින්තනයක් වන සංශයවාදී දර්ශනවාදයට වන අතර බටහිර හා භාරතීය සංශයවාදී වින්තාවන් අතරින් මෙහිදී මූලික අවධානය යොමු කෙරෙන්නේ පෙළෙහි අමරාවික්ඛේපවාදය නමින් හැඳින්වෙන භාරතීය සංශයවාදී වින්තනයෙහි ඉගැන්වීමක් වන පංචකෝටික නය හෙවත් පංචකෝටික තර්ක ක්‍රමයෙහි විශේෂතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම කෙරේ ය.

දීඝනිකායේ බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයට අනුව මුසාවාදය, උපාදානය හා අනුයෝගය යනාදිය කෙරේ ඇති බිය, අකමැත්ත පදනම් කරගෙන ද ස්වකීයීය අඥානභාවය පදනම් කරගෙන ද සංශයවාදයට බට අමරාවික්ඛේපවාදය නමින් හැඳින්වූ ගුරුකුල සතරක් පැවතුණු බව පෙනේ. ඡඩ් ශාස්තෘන් අතරින් සංශයවාදී වින්තනය මෙහෙය වූ සංජය බෙල්ලටිඨිපුත්තයන් වනාහි ඉහත කී ස්වකීයීය අඥානභාවය පදනම් කරගෙන සංශයවාදය මෙහෙය වන ලද ගුරුකුලයේ නායකයා නැතහොත් සාමාජිකයෙක් විය යුතු ය. සංජයගේ සංශයාත්මක අභිරුචිය ඥානය පිළිබඳ සමස්ත ක්ෂේත්‍රය පුරාවට ම ව්‍යාප්ත වූ බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ම සත්‍යකෂණය කළ නොහැකි මරණින් මතු පැවැත්ම ආදී අධිභෞතික කරුණු හා හොඳ, නරක ආදී ආචාර විද්‍යාත්මක කරුණු කෙරේ ඔහුගේ අවධානය යොමු වී ඇති අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පංචකෝටික නය හෙවත් පංචකෝටික තර්ක ක්‍රමයක් භාවිත වූ බව පෙනේ. දැනට හමු වන තොරතුරුවලට අනුව සංජය සාක්ෂ්‍ය සහිත කරුණු කෙසේ වෙතත් සාක්ෂ්‍ය රහිත, සත්‍යකෂණය කළ නොහැකි කරුණු විමසන විට පිළිතුරු ලබා දීමේදී භාවිත කර තිබෙන තරමක් දියුණු ක්‍රමවේදයක් එය පංචවිධ හෝ පංචකෝටික හෝ පංච භංගී නය හෙවත් තර්කණ ක්‍රමය නම්,

- 01 ඒවම්පි මෙ නො - මම එසේ නොකියමි.
- 02 තථාතිපි මෙ නො - මම මෙසේ නොකියමි.
- 03 අඤ්ඤථාතිපි මෙ නො - මම අන් ලෙසකිනිදු නොකියමි.
- 04 නොතිපි මෙ නො - මම නැතැයි ද නොකියමි.
- 05 නො නොතිපි මෙ නො - මම නැත නැතැයි යනුවෙන් ද නොකියමි.

දීඝනිකාය අටුවාවට අනුව මෙම පංච භංගී නයෙහි එක් එක් ප්‍රස්තුත කෙරෙන්නේ අපේක්ෂා කරන ලද අරමුණු ද වේ. උක්ත කී ප්‍රස්තුත අනුපිළිවෙල අනුව එම අරමුණු දක්වන්නේ නම්, නොමෙහෙය වන ලද වික්ෂේපය ඇති කිරීම, ශාස්වතවාදය නිශේධනය කිරීම, ඒකච්ච ශාස්වතවාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, උච්චේදවාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හා තර්කවාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම යනාදිය යි. කිසිසේත් සත්‍යකෂණ කළ නොහැකි හෝ සත්‍යකෂණය කළ හැකි නමුත්, එසේ කිරීමෙන් ඵලක් නැති හෝ

සහයෝගීතාවය කළ හැකි නමුත්, තවමත් සිදු නොකළ යමක් පිළිබඳ විය හැකි යැයි සැලකිය හැකි මෙම භවයනා සංජය මෙන් ම අනෙක් සංයෝගයේ ගුරුකුල තුන ද භාවිත කර ඇති බව පෙනේ. සංජයගේ අමරාවික්ඛේපවාදය පිළිබඳ අවුච්ච ගෙනහැර දක්වන තොරතුරු අනුව සංජය පමණක් නොව අමරාවික්ඛේපවාදී සිව් ගුරුකුලය ම ඉහත කී පංචභංගී නය භාවිත කර ඇත්තේ තමන් කිසිදු ආකාරයක අන්තවාදයක් නොදරන බව ප්‍රකට කිරීමට බව පෙනේ. අන්තවාදයකට නොවැටී, අන්තවාදවල නොගැටී දාර්ශනික මධ්‍යස්ථතාව පිළිබිඹු කිරීම අතින් අමරාවික්ඛේපවාදීන්ගේ මෙම පංචකෝටික නය අතිශය වැදගත් වන අතර එම අගය සදාචාරාත්මක වශයෙන් ද මතු වන බව පෙනේ.

m%uqL mo - ixYhjdoh" " wurdúlafÁmjdoh" {dk úNd.h" mxpNx.S kh fyj;a mxpfldaál kh